

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006 opracowano na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.). Obszar Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006 został wyznaczony jako obszar specjalnej ochrony ptaków rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179 poz. 1275), którego aktualne brzmienie zawiera rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25 poz. 133 ze zm.). Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków.

Pierwszy Plan Zadań Ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006 (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 2089). Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222 poz. 1754), ww. zarządzenie zostało przekazane do Ministra Środowiska. Działając na podstawie § 5 ust. 2 ww. rozporządzenia, Minister Środowiska wskazał pismem nr DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24.02.2015 r. uchybienia uzasadniające uchylenie ww. zarządzenia ustanawiającego PZO. Zostało ono uchylone zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 lutego 2016 r. uchylającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006 (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1087). Uwagi i wnioski zawarte w ww. piśmie Ministra Środowiska zostały uwzględnione w niniejszym projekcie zarządzenia.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34 poz. 186 ze zm.).

Teren na którym znajduje się obszar Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006 zajmuje powierzchnię 8565.33 ha i stanowi zarówno własność prywatną jak i własność Skarbu Państwa. Pod względem administracyjnym położony jest w województwie pomorskim – powiat wejherowski, gminy: Choczewo, Gniewino, Luzino, Łęczyce, Wicko. Obszar Natura 2000 Lasy Lęborskie znajduje się w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Choczewo i Nadleśnictwa Strzebielino (RDLP w Gdańsku).

W granicach obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie znajdują się również inne formy ochrony przyrody: obszar Natura 2000 Jeziora Choczewskie PLH220096, rezerwat przyrody „Długosz Królewski w Łęczynie”, Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Redy-Łeby i Choczewsko-Saliński Obszar Chronionego Krajobrazu, a także użytki ekologiczne i pomniki przyrody. Dla obszaru Lasy Lęborskie nie zachodzą jednak przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, zatem konieczne jest sporządzenie planu zadań ochronnych dla całej powierzchni obszaru Natura 2000.

Gospodarka leśna na terenach leśnych należących do Skarbu Państwa prowadzona jest w oparciu o Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Choczewo na lata 2014-2023 oraz w oparciu o Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Strzebielino na lata 2012-2021. W lasach prywatnych gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasu.

Obszar Natura 2000 Lasy Lęborskie zaprojektowano z uwagi na występowanie gatunku A223 włośchatka *Aegolius funereus* wymienionego w Załączniku I Dyrektywy Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona) (Dz. U. UE. L. z 2010 r. Nr 20, str. 7 z późn. zm.).

Podczas prac nad planem zadań ochronnych opierano się na następujących opracowaniach:

- 1) „Inwentaryzacja ornitologiczna obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB220006 Lasy Lęborskie” (Bzoma i in. 2010),
- 2) „Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006 w województwie pomorskim” (Przybycin i in. 2013),
- 3) „Raport z rozmieszczenia aktualnie zajmowanych stanowisk dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*, na potrzeby oceny potencjalnych miejsc lęgowych włośchatki *Aegolius funereus* w obszarze Natura 2000 Lasy Lęborskie PLB220006” (AZB, 2015).

W oparciu o dane z ww. opracowań określono stan ochrony włośchatki jako właściwy FV. Liczebność gatunku na omawianym obszarze jest stosunkowo wysoka, choć może być limitowana liczebnością i dostępnością nornikowatych, stanowiących główny pokarm włośchatki. Aktualna wielkość siedlisk jest wystarczająco duża i ich jakość odpowiednia dla długoterminowego przetrwania gatunku. Obszar Natura 2000 stanowi duży zwarty obszar leśny o znacznym udziale drzewostanów odpowiednich do gniazdowania dzięcioła czarnego, w którego dziuplach gniazduje włośchatka.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych zidentyfikowano dla gatunku włośchatki zagrożenia potencjalne. Nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących. Najpoważniejszym zagrożeniem potencjalnym dla gatunku może być gospodarka leśna, która prowadziłaby do utraty siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczenia powierzchni starodrzewu, eliminacji z lasu martwego drewna, obumierających drzew i drzew dziuplastych, a także płoszenia ptaków przy stanowiskach lęgowych podczas prowadzenia prac leśnych. Innym zagrożeniem potencjalnym jest brak stref ochronnych wokół stanowisk lęgowych włośchatki. Wskazano także na ewentualne niepokojenie na stanowiskach lęgowych w wyniku turystycznego użytkowania terenu oraz na presję ze strony drapieżników m.in. gatunku obcego - norki amerykańskiej.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku ustalono: utrzymanie stanu ochrony gatunku na dotychczasowym właściwym poziomie FV, mające odzwierciedlenie w utrzymaniu dotychczasowej liczebności populacji na obszarze Natura 2000 (co najmniej 17 par – dopuszczając okresowe znaczne spadki liczebności związane z charakterystycznymi dla włośchatki fluktuacjami). Aby osiągnąć ten cel zaplanowano działania ochronne minimalizujące prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń związanych z gospodarką leśną tj. zachowanie drzew dziuplastych i odpowiedniej powierzchni i miąższości starodrzewów w obszarze Natura 2000, a także poprzez niewykonywanie prac leśnych w pobliżu stanowisk lęgowych włośchatki w terminie odbywania lęgów. To ostatnie działanie zminimalizuje także prawdopodobieństwo zagrożenia wynikającego z braku stref ochronnych (do czasu ich utworzenia).

Jako działanie w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotu ochrony zaplanowano coroczny monitoring liczebności oraz lokalizacji miejsc gniazdowania włośchatki (zajętych dziupli i miejsc stwierdzenia samców odzywających się głosem godowym) w stwierdzonych terytoriach. Koszt planowanego monitoringu oszacowano na około 80 tys. zł. Środki te planuje się pozyskać z WFOŚiGW w Gdańsku lub z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo oraz wykorzystać środki budżetowe RDOŚ w Gdańsku.

Przeprowadzona analiza dokumentów planistycznych wykazała, że zasadne jest wprowadzenie zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w celu zminimalizowania zagrożenia związanego z drapieżnictwem norki amerykańskiej. W odniesieniu do gmin leżących w obszarze Natura 2000 oraz w odległości 10 km od niego wskazano na konieczność wprowadzenia do studiów zapisów zapewniających nielocalizowanie ferm norki amerykańskiej na tym terenie. Ponadto wskazano na konieczność uzupełnienia informacji o istnieniu obszaru Natura 2000 w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Choczewo, leżącej w obszarze Natura 2000, w której takiej informacji brakuje. Pozostałe gminy uwzględniły obszar Natura 2000 Lasy Lęborskie w treści studium i w załączniku kartograficznym, poprzez zmianę uchwały w tym zakresie.

Nie stwierdza się potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie, gdyż zakres planu zadań ochronnych w pełni zapewnia zabezpieczenie przedmiotu ochrony.

Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 17.09.2015 r.). Obwieszczenie przesłano także z prośbą o wywieszenie na tablicy ogłoszeń do właściwych miejscowo Urzędów Gmin: Choczewo, Gniewino, Luzino, Łęczycze, Nowa Wieś Lęborska, Wicko, Wejherowo i Starostwa Powiatowego w Wejherowie. Poproszono także wójtów ww. urzędów o przekazanie informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO do sołtysów wsi znajdujących się w obszarze Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk gatunku w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu zorganizowano spotkanie dyskusyjne, którego tematem były zapisy w projekcie PZO. Spotkanie odbyło się w siedzibie Nadleśnictwa Choczewo w dniu 26 września 2016 r. Na spotkaniu tym ustalono potrzebę zorganizowania kolejnego spotkania dotyczącego monitoringu włośchatki i działań mających na celu zapobiegnięcie jej płoszeniu w miejscach łęgowych. Spotkanie to odbyło się w siedzibie RDOŚ w Gdańsku w dniu 25 października 2016 r.

Po przeanalizowaniu uwag i wniosków zgłoszonych na obu spotkaniach dokonano następujących zmian w projekcie PZO:

1. Zagrożenie istniejące „G05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak – brak stref ochronnych wokół stanowisk łęgowych włośchatki”, przeniesiono do zagrożeń potencjalnych. Przyjęto bowiem, iż sam brak strefy nie może być istotnym zagrożeniem dla populacji skoro aktualny stan ochrony gatunku jest właściwy pomimo braku wyznaczenia stref dla ochrony gatunku na terenie obszaru Natura 2000.
2. Działanie dotyczące pozostawienia w ramach rębni, na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni starodrzewu (drzewostanu macierzystego) doprecyzowano przez dodanie zapisu wskazującego, że działanie to nie dotyczy „powierzchni zrębu do 1 ha, powierzchni objętej rębniami sanitarnymi i drzewostanów niestabilnych, o ile powierzchnia ta nie jest zasiedlona przez włośchatkę”. Ponadto działanie to przeniesiono z pkt. 5 do 2, tak aby działanie dotyczące pozostawiania drzew dziuplastych mogło do niego nawiązywać,
3. Działanie „pozostawianie w drzewostanach drzew dziuplastych (działanie nie dotyczy usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia)” doprecyzowano - przyjęto zapis „pozostawienie w drzewostanach wszystkich drzew dziuplastych o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi, mienia w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębnym takie wyznaczanie pozostawianych kęp starodrzewu, aby obejmowały maksymalną liczbę drzew dziuplastych”,
4. Działanie „do czasu utworzenia strefy ochrony zapobiegnięcie płoszeniu gatunku w miejscach łęgowych poprzez prowadzenie prac leśnych poza okresem łęgowym tj. poza okresem od 1 marca do 31 lipca, w drzewostanach, w których stwierdzono zajętą dziupłę lub odżywiającego się w okresie łęgowym samca (informacje o rewirach będą na bieżąco przekazywane przez RDOŚ w Gdańsku do Nadleśnictw)” doprecyzowano - przyjęto zapis „do czasu utworzenia strefy ochrony, w okresie łęgowym tj. od 1 marca do 31 lipca, po uzyskaniu informacji o rewirach od RDOŚ w Gdańsku, w drzewostanach, w których stwierdzono zajętą dziupłę lub odżywiającego się w okresie łęgowym samca, odstąpienie od prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna i zagospodarowaniem lasu z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych”. Ponadto doprecyzowano zakres monitoringu uwzględniając potrzebę corocznego wyznaczania powierzchni wyłączonych z prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna i zagospodarowania lasu z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych i dodano zapis w brzmieniu „i wyznaczenie powierzchni wyłączonych z prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna i zagospodarowaniem lasu z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych wspomnianych w działaniu nr 4”. Ponadto z opisu monitoringu usunięto informację o liczbie punktów nasłuchowych, gdyż ponowna analiza wykazała, że może ich być więcej niż 60.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 13.02.2017 r., na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – „Super Ekspres” z dnia 21 lutego 2017 r. Obwieszczenie przesłano także z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń Urzędów Gmin: Choczewo, Gniewino, Luzino, Łęczyce, Nowa Wieś Lęborska, Wicko, Wejherowo i Starostwa Powiatowego w Wejherowie. Poproszono także wójtów ww. urzędów o przekazanie informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO do sołtysów wsi znajdujących się w obszarze Natura 2000. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły następujące uwagi i wnioski:

1. Pismo Nadleśnictwa Strzebielino Zn. spr.: ZG.7210.2.2017.LK z dnia 13.03.2017 r. (data wpływu 15.03.2017 r.), cyt. *„W związku z trwającymi konsultacjami społecznymi w sprawie Zarządzenia ustanawiającego PZO Natura 2000 Lasy Lęborskie, Nadleśnictwo Strzebielino składa następujące uwagi i wnioski:
W załączniku nr 3
Pkt 2 c – G01 - nie zgadzamy się na proponowany zapis opisu zagrożeń dotyczących sportu i rekreacji. Uważamy że praktycznie wyłączyłoby to ogromne obszary leśne z możliwości uprawiania indywidualnej turystyki i rekreacji. Zapis taki jeśli miałby się pojawić powinien mieć konstrukcję „sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji mające charakter masowy”.*

Uwaga została uwzględniona. zapis zmieniono na „**G01** sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze - niepokojenie na stanowiskach lęgowych w wyniku turystycznego użytkowania terenu o charakterze masowym”.

c.d. pisma Nadleśnictwa: *„Pkt 2d – G05.07 - brak stałych stref ochronnych wokół stanowisk lęgowych włośchatki nie jest zagrożeniem W załączniku nr 5 Działania dotyczące ochrony czynnej zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane Pkt 4. Jesteśmy przeciwni tworzeniu stałych stref ochrony”.*

Uwaga nie została uwzględniona. Zgodnie z zapisem zagrożenie sformułowano jako: „G05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak – brak stref ochronnych wokół stanowisk lęgowych włośchatki” i jest to zagrożenie potencjalne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, załącznik nr 4 „*Gatunki zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania oraz wielkości tych stref*” włośchatka *Aegolius funereus* została wymieniona jako gatunek, który wymaga utworzenia strefy ochrony całorocznej w obszarze w promieniu do 50 m od gniazda. PZO nie reguluje jednak kwestii tworzenia strefy. Tworzy się ją w odrębnym trybie przewidzianym art. 60 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, niezależnie od zapisów planu zadań ochronnych.

Po udziale społecznym, w wyniku autokontroli projektu, usunięto zapis z załącznika 6, dotyczący konieczności uwzględnienia w treści Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gniewino i na załączniku kartograficznym obszaru Natura 2000 Lasy Lęborskie, gdyż nowelizacja studium została w tym zakresie dokonana Uchwałą nr XXXI/236/2016 Rady Gminy Gniewino z dnia 29 grudnia 2016 r.

Informacje o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym przez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl pod numerem 44/2017.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust.2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) przez Wojewodę Pomorskiego, pismem nr PN-I.0041.30.2017.ES z dnia 3 października 2017 r. (data wpływu 05.10.2017 r.).